

Reilun kilpailun toimintaohje urheiluopistoille

Antidopingtoiminnassa
ja kilpailumanipulaation
torjunnassa

Suomen
urheilun
eettinen
keskus
SUEK ry

 Urheiluopistot

EERIKKILÄ

 folkhälsan

3K | KOLMEN
KAMPUKSEN
URHEILUOPISTO

 Kuortane
Finland
OLYMPIC TRAINING CENTER

 Pajulahti

**SANTA
SPORT**

Lapin Urheiluopisto

VIERUMÄKI
SUOMEN
URHEILUOPISTO

Tanhuvaara
URHEILUOPISTO & SPORT RESORT

 VUOKATTI SPORT

VARALA

Johdanto

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n koordinoima Reilun kilpailun ohjelma urheilujärjestöille on osa koko urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaa. Ohjelma sisältää antidopingtoimintaan ja kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvät toimenpiteet. Tavoitteena on, että Reilun kilpailun ohjelmia edistämällä varmistetaan, että kaikilla urheilutoimijoilla on riittävä tieto, asenne ja osaaminen toimia reilun kilpailun periaatteiden mukaisesti sekä kyky edistää urheilun yhteisiä arvoja omassa toiminnassaan.

SUEKin koordinoimat Reilun kilpailun ohjelmien pohjalta tehdyt opistokohtaiset toimintaohjelmat ovat osa urheiluoopistojen vastuullisuusohjelmakokonaisuutta. **Laadukkaan vastuullisuustoiminnan suunnittelun ja tehokkaan toteuttamisen kannalta on keskeistä, että vastuullisohjelmia käsitellään kokonaisuutena.** On tärkeää, että eri vastuullisuusosa-alueista vastaavat henkilöt opistoilla tuntevat kokonaisuuden ja pystyvät kehittämään vastuullisuustoimia yhdessä.

Urheiluoopistot ovat tärkeässä asemassa tiedon ja asenteiden välittämisessä sekä ymmärryksen lisäämisessä. **Opistoilla on keskeinen rooli niin oppilaitoksina, valmennus- kuin urheilutapahtumakeskuksinakin.** Opistoyhteistyöllä tavoitetaan kattavasti eri urheilutoimijoita aina urheilijoista valmentajiin, liikunta-alan nykyisiin ja tuleviin ammattilaisiin sekä laajasti urheilijan eri tukihenkilöitä.

Yhteistyö Reilun kilpailun toimintaohjelmissa perustuu kolmikantasopimukseen, jonka on allekirjoittanut urheiluoopistojen ja SUEKin lisäksi Urheiluoopistot ry. Sopimuksen tavoitteena on, että opisto ja sen henkilöstö sitoutuvat SUEKin tuella suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan Reilun kilpailun ohjelmaansa. **Urheiluoopistojen tulee nimetä opiston koosta riippuen 1-3 SUEK-vastaavaa, jotka koordinoivat Reilun kilpailun ohjelman toimintaa opistolla.** Sopimus on voimassa toistaiseksi. Tässä ohjeistuksessa on otettu huomioon sopimuksen velvoitteet niin opistoille kuin SUEKille.

Yhteistyön tavoitteena on

- tavoittaa eri kohderyhmiä ennalta ehkäisevän toiminnan kautta, joista keskeisimmät ovat koulutus ja viestintä
- tarjota Maailman antidopingsääntösten ja kansainvälisen koulutusstandardin mukaista koulutusta
- ohjata urheilijat ja muut keskeiset kohderyhmät oikean ja ajantasaisen tiedon äärelle viestimällä reilusta kilpailusta
- mahdollistaa tehokas antidopingtoiminta ja kilpailumanipulaation torjunta opistoilla
- tukea opistojen vastuullisuustoimintaa Reilun kilpailun ohjelmien teemoissa

SUEK on luonut yhteistyössä opistojen kanssa tämän ohjeistuksen Reilun kilpailun toimintaohjelman laadintaan. Ohjelman painopiste on ennalta ehkäisevässä toiminnassa. Opistot poimivat tästä heille sopivat toimenpiteet ja opistot voivat kehittää myös uusia toimintatapoja. Ohjelmaa laatiessa on hyvä käydä vuoropuhelua alueella toimivan urheilukatemian ja/tai liikuntalääkieteen keskuksen kanssa, jotka omalta osaltaan ovat luoneet reilun kilpailun toimintaohjeet. Näin saadaan aikaan tehokasta toimintaa ja välttyään päällekkäisyyksiltä.

Säännöt ja sopimukset

Urheiluopistot ovat sopimuksellaan sitoutuneet noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä. Lisäksi opistojen tulee kirjata omaan Reilun kilpailun ohjelmaansa suunnitelmansa käytännön toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Opistotoimijat ovat velvollisia noudattamaan kansallista antidopingsäännöstöä, lajikohtaisia säännöstöjä sekä eri arvokilpailuihin ja kilpailutapahtumiin liittyviä säännöstöjä. Opistotoimijoiden velvollisuus on tuntea heitä koskevat säännöt sekä muut tekemänsä sopimukset ja sitoumukset.

Opistot voivat varmistaa työntekijöidensä tietämyksen heitä velvoittavista asioista esimerkiksi kirjauksilla työ sopimukseen tai erillisillä sitoumuksilla. Tällöin mahdollisen rikkomuksen sattuessa opisto voi osoittaa hoitaneensa oman tehtävänsä vastuullisesti.

Oheissa on esimerkikirjaus sopimukseen, joita opistot voivat käyttää tekemissään uusissa työ sopimuksissa tai kannustaa yhteistyökumppaneita käyttämään kirjauksia. Tärkeää on, että kirjauksissa ovat niin antidopingasiat kuin kilpailumanipulaatioon liittyvät asiat. Toinen vaihtoehto on, että sopimusten sijaan opistot tekevät kaikkien toimijoidensa kanssa erilliset sitoumukset (katso mallipohja liite 1). Tällöin opisto pystyy helposti varmistamaan, että kaikki heidän toimijansa ovat voimassa olevien säännöstöjen piirissä. Työsopimusten kirjausten ajantasaisuudesta vastaa urheiluopiston johto.

- Opistotoimija sitoutuu noudattamaan toiminnassaan urheilun eettisiä periaatteita. Opistotoimija sitoutuu noudattamaan Suomen antidopingsäännöstöä ja toimimaan yhteistyössä antidopingorganisaatioiden kanssa dopingrikkomusten selvittämisessä.
- Opistotoimija sitoutuu myös olemaan osallistumatta minkäänlaiseen urheilukilpailujen manipulaatioon. Mikäli opistotoimija epäilee tai havaitsee urheilukilpailujen manipulointia joko itselle ehdotettuna tai muutoin, hän sitoutuu ilmoittamaan siitä välittömästi työnantajalle ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEKille.

On hyvä tietää, että joissain lajeissa on useampia järjestöjä, joista osa kuuluu Suomen antidopingsäännösten piiriin ja osalla saattaa olla erilaisia omia sisäisiä valvontoja. Opistot itse määrittelevät omat linjauksensa näiden järjestöjen suhteen. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi tilojen vuokrausta harjoitus- tai kilpailutapahtumiin. Epäselvissä tapauksissa opistot voivat tiedustella lajin antidopingstatusta SUEKilta.

Koulutus

Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla urheilutoimijoilla on tarvittava ja ajantasainen tieto antidopingasioista ja kilpailumanipulaation torjunnasta sekä valmius tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa. **Urheiluopistojen tehtävänä on suunnitella koulutustoimenpiteet eri kohderyhmille huomioiden oman urheiluopiston erityispiirteet, tavoitteet, kohderyhmät sekä alueen muut verkostot (esimerkiksi urheiluakatemit ja liikuntalääketieteen keskuskeskukset).** Koulutustoiminnan tulee olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä, ja sitä tulee arvioida säännöllisesti.

Urheiluopiston nimeämä(t) SUEK-vastaavat koordinoivat urheiluopistolla tapahtuvaa koulutustoimintaa kouluttamalla ensisijaisesti itse tai tarvittaessa tilaamalla koulutuksia SUEKilta. Maailman antidopingtoimisto WADAn Maailman antidoping-säännösten ja Kansainvälisen koulutusstandardin mukaisesti koulutusten tulee olla pätevyityneen kouluttajan pitämiä. Pätevyyden saamiseksi SUEK-vastaavan tulee osallistua vuosittaiseen SUEKin järjestämään kouluttajakoulutukseen. **Urheiluopistojen tulee raportoida SUEKille kaikki pitämänsä koulutukset tämän [lomakkeen](#) kautta.**

Kohderyhmät

Reilun kilpailun ohjelmassa tulee eritellä, minkä kohderyhmien koulutusta opistoilla on tarjolla ja miten koulutusta toteutetaan näiden osalta. Kaikilla kohderyhmillä SUEK:n sisällöt tulisi olla esillä jollain tapaa. Koulutuksen sisällön painopisteet ja laajuus vaihtelevat kohderyhmittäin tietoisuuden lisäämisestä kykyyn osata soveltaa oppimaansa käytännössä. On tärkeä huolehtia, että sekä antidopingasiat että kilpailumanipulaation torjunta huomioidaan sisällöissä.

SUEK:n toiminnan alle kuuluu kaikki kilpaurheiluun liittyvä kansallinen antidopingtoiminta. **SUEK vastaa ensisijaisesti huippu-urheilijoiden kouluttamisesta itse. Kuntodopingkoulutuksesta, joka on suunnattu kilpaurheilun ulkopuolelle, vastaa Dopinglinkki.** He tarjoavat urheiluo-
pistoille tilauskoulutuksia kuntodopingista (tilaukset: dopinglinkki@klinikka.fi) sekä maksuttomat verkkokurssit ”Kuntodopingin perusteet” sekä ”Puhtaan liikunnan puolesta - kuntodoping liikunta-alalla”, jotka sisältävät teoriaosuuden, tentin ja kurssista saatavan todistuksen. On hyvä huomioida, että kuntodopingiin liittyvä koulutustoiminta ei ole osa Reilun kilpailun ohjelmaa eikä näin korvaa SUEK:n teemoihin liittyviä koulutusveloitteita. Kuntodopingiin liittyvä koulutus on kuitenkin hyvä ottaa huomioon omana osuutenaan koulutuksissa, jotka liittyvät urheilun sijaan liikuntaan/ kuntoiluun.

Henkilökunnan koulutus

Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että henkilökunta on tietoinen opiston Reilun kilpailun ohjelmasta, heitä koskevista sopimuksista sekä opistolle laaditusta toimintaohjeesta. Henkilökunnan tulee ymmärtää ja osata toimia kyseisen toimintaohjeen mukaisesti. Koulutuksen aikataulutamisessa on tärkeä huomioida henkilöstön mahdollinen vaihtuvuus, jotta myös uudet työntekijät ovat tietoisia toimintaohjeesta.

Vuosittainen koulutus voi olla tarpeen, jotta toimintaohje pysyy säännöllisesti esillä. SUEK ja Urheiluopistojen yhdistys toimitavat valmiin materiaalin henkilökunnan kouluttamista varten.

Yläkoululeiritykset ja urheiluakatemit

Urheiluopisto vastaa yläkoululeiritysten toteuttamisesta yhteistyössä urheiluakatemian ja/tai lajiliiton kanssa. Yläkoululeirityksissä koulutuksen painopiste on SUEK:n teemoihin tutustumisessa. Koulutuksissa hyödynnetään olemassa olevia materiaaleja, kuten Kasva urheilijaksi -harjoituskirjoja, SUEK:n verkkokoulutuksia sekä muita koulutusmateriaaleja. SUEK:n teemat on tärkeä olla esillä myös vanhempainilloissa, joissa voi hyödyntää esimerkiksi SUEK:n A4-kokoista Urheilijoiden reilun kilpailun ohjetta.

Toisen asteen koulutuksissa on tärkeä varmistaa, että urheilijat ymmärtävät, mihin he ovat sitoutuneita sekä mitkä ovat heidän oikeutensa ja velvollisuutensa urheilijana niin antidopingtoiminnassa kuin kilpailumanipulaation torjunnassa. Koulutusmateriaaleiksi suositellaan SUEK:n verkkokoulutuksia, Kehity huippu-urheilijaksi -harjoituskirjaa ja kasvokkain tapahtuvaa koulutusta.

Ammatillinen koulutus

Ammatillisessa koulutuksessa tavoitteena on antaa liikunta-alan opiskelijoille valmiudet edistää omalta osaltaan puhdasta urheilua ja reilua kilpailua tulevina liikunta-alan ammattilaisina. Opintojen sisällöt ja oppimistavoitteet vaihtelevat tietämyksestä kykyyn soveltaa oppimaansa arjessa. Ammatillisen koulutuksen osalta on tärkeä huomioida myös mahdolliset oppisopimuskoulutukset.

Liikunnanohjauksen perustutkinto (LPT)

Koulutuksen tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat SUEKin toimintaan ja teemoihin. Opiskelijoiden on tärkeä hahmottaa oma roolinsa osana vastuullista liikuntaa ja urheilua sekä tietää, mistä löytyy tarvittaessa lisätietoa. Materiaaleina voi hyödyntää keskustelujen lisäksi esimerkiksi verkkokoulutuksia, tietoiskuja ja SUEKin nettisivuja.

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto, valmennuksen osaamisala (VAT) ja liikunnan osaamisala (LAT)

VAT: Valmentajilla on tärkeä rooli puhtaan ja reilun urheilun edistämässä sekä asenneilmapiirin luomisessa. Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille riittävästi tietoa SUEKin teemoista, jotta he osaavat soveltaa tietouttaan arjessa oman lajinsa parissa. Valmentajien tulee tuntee heitä ja urheilijoita koskevat säännöt ja sitoumukset, keskustella urheilijoiden kanssa SUEKin teemoista ja auttaa urheilijoita toimimaan säännösten mukaisesti. Verkkokoulutusten lisäksi suositellaan kasvokkain tapahtuvaa koulutusta antidopingasioista ja kilpailumanipulaation torjunnasta.

LAT: Koulutuksen tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat SUEKin toimintaan ja teemoihin. Opiskelijoiden on tärkeä hahmottaa oma roolinsa osana vastuullista liikuntaa ja urheilua, toimia antidopingsäännösten mukaisesti sekä tietää, mistä löytyy tarvittaessa lisätietoa. Materiaaleina voi hyödyntää keskustelujen lisäksi esimerkiksi verkkokoulutuksia, tietoiskuja ja SUEKin nettisivuja.

Valmentajan erikoisammattitutkinto (VEAT)

Valmentajilla on tärkeä rooli puhtaan ja reilun urheilun edistämässä sekä asenneilmapiirin luomisessa. VEATiin osallistuvilla on tiedon soveltamisen omassa toimintaympäristössään lisäksi vastuu myös valmennuksen johtajana antidopingiin ja kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvistä toimenpiteistä koko valmennustoiminnassa. On tärkeä varmistaa, että urheiluseurassa kaikilla toimijoilla on riittävä tieto, asenne ja osaaminen toimia reilun kilpailun periaatteiden mukaisesti sekä kyky edistää urheilun yhteisiä arvoja omassa toiminnassaan. Koulutuksen tavoitteena on syventää osaamista molemmista SUEKin teemoista, tutustua oman lajin Reilun kilpailun ohjelmaan ja edistää oman seuran Reilun kilpailun toimintaa (SUEKin seurakäsikirja).

Valmentaja- ja ohjaaja-koulutukset (VOK-1/2/3)

Urheilujärjestöt ovat määritelleet omissa Reilun kilpailun ohjelmissaan, miten antidoping- ja kilpailumanipulaation torjuntakoulutusta toteutetaan valmentaja-koulutuksessa eri tasoilla. Koulutustapoja voivat olla esimerkiksi verkkokoulutus, jaettavat materiaalit, tietoiskut, SUEKilta tai urheiluopistolta tilattu koulutus tai urheilujärjestön pätevyitynyt kouluttaja kouluttaa itse. Mikäli opisto toimii kouluttajatahona, on tärkeä varmistaa, että SUEKin sisällöt on muistettu huomioida urheilujärjestön toimesta osana kaikkia valmentajakoulutuksia. Taso 1 valmentajakoulutuksessa on hyvä tutustua SUEKin teemoihin ja syventää osaamista seuraavissa tasokoulutuksissa.

Muu koulutus

Opistoilla voi lisäksi olla myös muita koulutuksia, kuten esimerkiksi urheiluhierojien, liikuntapaikkahoitajien, LOK, LOP, allasmestarien ja personal trainerien koulutukset sekä vapaan sivistyksen koulutusta (VST). Lisäksi opistot voivat tehdä yhteistyötä esimerkiksi ammattikorkeakoulujen kanssa, jolloin heidän kanssaan voi katsoa SUEKin teemojen esillä oloa erikseen. Kaikki koulutukset on kuitenkin tärkeä kirjata näkyviin opiston ohjelmaan ja arvioida koulutuksesta riippuen SUEKin teemojen sisältöjen laajuus. Tietoiskut, SUEKin esittely, nettisivut ja verkkokoulutukset ovat hyviä lähtökohtia koulutussisällöille.

SUEKin palvelut ja materiaalit

SUEK tarjoaa urheilupuistojen käyttöön ilmaisia verkkokoulutuksia sekä muita koulutusmateriaaleja. Ajantasaisen tiedon levittämisen varmistamiseksi koulutuksissa tulee aina hyödyntää SUEKin viimeisimpiä koulutusmateriaaleja.

Palvelut ja materiaalit

- ✍ Kouluttajamateriaalit
(toimitetaan kouluttajille erikseen)
- ✍ Tietovisat
(toimitetaan kouluttajille erikseen)
- ✍ [Puhtaasti paras -verkkokoulutus](#)
- ✍ [Reilusti paras -verkkokoulutus](#)
- ✍ [Urheilijaohje ja antidopingopas](#)
- ✍ [SUEKin materiaalipankki](#)
(myös tulostettavia aineistoja)
- ✍ [KAMU-lääkehaku](#) (ladattavissa myös mobiilisovelluksena)

Viestintä

Hyvä toiminta tarvitsee näkyvyyttä. Tehokkaalla viestinnällä opistot pitävät asiaa esillä, jolloin eri urheilutoimijat eivät unohda Reilun kilpailun ohjelmien teemoja. Kun asiat ovat esillä, niistä tulee luonnollinen osa toimintaa ja arvopohjaa, jolloin valitettavilta vahingoilta säästytään. On kaikkien urheilutoimijoiden yhteinen asia viedä reilun kilpailun viestiä eteenpäin. Se kertoo myös ulospäin opiston arvopohjasta, -valinnoista ja vastuullisuustoiminnasta. Alla on avattu viestinnän eri palveluja ja toimintoja.

SUEKin aineistot

SUEK tukee opistoyhteistyötä verkostoviestinnällä sekä tuottamalla ja toimittamalla aineistoja opistojen käyttöön. SUEKin julkaisema aineisto on lähtökohtaisesti aina julkista ja käytettävissä ellei toisin mainita. Hyviä viestintäkanavia ovat muun muassa opistojen nettisivut, infonäytöt ja sosiaalisen median kanavat. Näissä paikoissa voi nostaa esille muun muassa SUEKin palveluja: KAMU-lääkehakua, ILMO-rikkomusraportointikanavaa ja verkko-koulutuksia. Edellä mainittujen SUEKin palveluiden lisäksi opistojen nettisivuilla kannattaa olla maininta opistojen ohjelmista osana vastuullisuustoimintaa, Doping free -tunnus ja linkki SUEKin sivuille. SUEK toimittaa valmiit pohjat ja tunnukset opistojen käyttöön.

SUEK teettää ja toimittaa jokaiselle opistolle opistokohtaiset Doping free -aineistot, joita ovat muun muassa tarrat ja vastaanoton kyltti majoitustietojen luovuttamisesta. SUEK voi toimittaa myös muuta Reilun kilpailun ohjelman teemoihin

liittyvää aineistoa opistoille, joiden velvollisuus on pitää aineistot esillä, opistojen sopivaksi katsomissaan paikoissa.

Tiedottaminen

SUEK kokoaa SUEK-vastaavista sähköpostiverkoston, jolle se toimittaa ajankohdaisia tiedotteita. Vastaavat voivat välittää tiedotteet opistoissaan sekä kannustaa muita toimijoita liittymään SUEKin julkisille postituslistoille, jolloin ajankohtaiset tiedotteet tavoittavat useamman toimijan.

Esittelypiste ja opiskelijayhteistyö

SUEKin esittelypisteellä jaetaan tietoa niin antidopingtoiminnasta, kilpailumanipulaation torjunnasta kuin muista SUEKin tehtävistä. Jokainen esittelypiste on erilainen ja se suunnitellaan yhdessä tapahtumavastaavan kanssa kohderyhmälähtöisesti.

Urheiluopisto voi pyytää SUEKin maksuttoman esittelypisteen tapahtumiinsa tai esittelypiste voidaan järjestää yhteistyössä opiston kanssa. Esittelypiste voi olla mukana myös opiston ulkopuolella tapahtuvassa kilpailussa, jolloin yhteistyöstä voidaan sopia ennakkoon kilpailunjärjestäjän, opiston ja SUEKin kanssa. Tällöin voidaan suunnitella esimerkiksi opintoja ja näyttöjä tapahtuman ympärille. Kilpailusta riippuen siihen voi liittyä myös avustamista dopingtestauksessa, joka voidaan ottaa myös mukaan osaksi opintoja. Näitä tapahtumia voidaan toteuttaa myös laajemmin yhteistyössä eri opistojen kanssa samanaikaisesti. Lisäksi opiskelijat voivat olla yhteydessä SUEKin nettisivujen kautta SUEKiin ja tarjota opinnäytetöitä urheilun eettisistä asioista.

Kampanjat

Vuosittain huhtikuussa vietetään WADAn kansainvälistä Play True -päivää. Samana päivänä opistot voivat nostaa antidoping-asiat esille viestinnässään esimerkiksi infotauluilla tai some-kampanjalla. Puhdas urheilu ja kansallinen kampanja huomioidaan myös kansainvälisesti. Joulukuun 9. päivä on kansainvälinen korruption vastainen päivä. Tällöin opistot voivat nostaa kilpailumanipulaation torjunta-asiat esille viestinnässään. SUEK viestii ennakkoon molemmista päivistä opistojen yhteyshenkilöille, jotta mahdolliset toimenpiteet ehditään toteuttamaan.

Kriisiviestintä

Hyvästä toiminnasta huolimatta opistojen tulee varautua kriiseihin ja niistä viestimiseen. Reilun kilpailun toimintaohjeeseen on hyvä kirjata kriisiviestintä ohjelman alaisista tehtävistä. Ohjelmaan kannattaa määritellä esimerkiksi, kenen vastuulla kriisiviestiminen on, keitä ryhmään kuuluu ja kuka on mahdollinen kommentoija. Jokaisessa Reilun kilpailun ohjelman alaisessa tehtävässä virallinen viestintävastuu jakautuu eri tavoin eri tahojen kanssa. **Vaikka kriisiviestinnässä tulee toimia nopeasti, avoimesti ja rehellisesti, pitää kuitenkin muistaa eri tahojen roolit sekä kunnioittaa asianosaisten oikeusturvaa.** Erityistä tarkkuutta vaatii se, ettei esimerkiksi vahvista huhua liian aikaisin todeksi. Keskeistä onnistuneessa kriisiviestinnässä on yhteistyö SUEKin ja mahdollisesti muiden asianosaisten kanssa.

SUEKin viestintäkanavat (nettisivut, Instagram, X, YouTube)

SUEKin nettisivut sisältävät laajasti tietoa niin antidopingtoiminnasta, kilpailumanipulaation torjunnasta, katsomoturvallisuudesta kuin urheilun eettisistä asioista. Nettisivu toimii tietopankkina urheilijoille, heidän tukihenkilöilleen, valmentajille sekä muille asiasta kiinnostuneille.

SUEKin Instagram-tili @puhtaastiparas toimii puhtaan ja reilun urheilun yhteisönä. Käytä julkaistessa #puhtaastiparas ja liitä SUEKin tili @puhtaastiparas.

SUEKin X-tililtä @SUEK_FINCIS löytyy ajankohtaisia julkaisuja sekä keskustelua Reilun kilpailun puolesta.

SUEKin YouTube-kanavalta löytyy videoita antidopingin ja kilpailumanipulaation torjunnan teemoista. Videoita voi hyödyntää koulutuksessa ja viestinnässä.

Linkit

- [SUEKin nettisivut](#)
- [SUEKin Instagram](#)
- [SUEKin X-tili](#)
- [SUEKin YouTube-kanava](#)

Viestinnän vastuuhenkilö

Urheiluopisto nimeää viestinnän tai markkinoinnin vastuuhenkilön, joka osaltaan koordinoi Reilun kilpailun ohjelman teemojen viestintää yhdessä opiston SUEK-vastaavan kanssa. Vastuuhenkilön tehtävänä on varmistaa yhteisten aineistojen työstössä, että käytössä on aina opistojen viimeisimmät aineistot ja hyväksyytään aineisto ennen sen tuotantoa. Mahdollisista henkilömuutoksista tulee ilmoittaa SUEKille.

Antidopingtoiminta

Dopingin käyttö urheilussa heijastuu koko liikuntakulttuuriin ja urheilun imagoon. Antidopingtoiminnan tärkein tehtävä on vaikuttaa koulutuksen ja viestinnän avulla siihen, että niin urheilijat kuin muut urheilu-toimijat asennoituvat kielteisesti dopingiin sekä muuhun reilun pelin sääntöjä rikkovaan toimintaan. Nämä toimenpiteet on kuvattu koulutuksen ja viestinnän alla. Tässä osuudessa avataan muuta urheilu-opistolla tapahtuvaa antidopingtoimintaa. Jokainen urheiluopistossa toimiva voi omalta osaltaan edistää puhdasta urheilua ja eettisesti kestäväää toimintaa.

Dopingtestaus

Suomen antidopingsäännösten perusteella SUEKilla ja muilla antidopingorganisaatioilla on oikeus tehdä dopingtestejä urheilijoille, jotka ovat urheilujärjestöjen tai muiden yhteisöjen säännösten perusteella tai sopimuksella sitoutuneet antidopingsäännöstöön. Järjestäytyneeseen urheilu- ja kilpailutoimintaan osallistuvat urheilijat ovat dopingvalvonnan piirissä. Pääasiassa testaustoiminta keskittyy eri lajien huippu-urheilijoihin.

SUEK vastaa dopingvalvonnasta Suomessa. Dopingtestejä voivat tehdä urheilijoille Suomessa SUEK, WADA ja kansainväliset lajiliitot. Testien käytännön suorittamisesta Suomessa vastaa useimmiten SUEKin valtuuttama testiryhmä, kansainvälisissä kilpailuissa kansainvälisen lajiliiton edustajan alaisuudessa. Testiryhmä voi saapua Suomeen kuitenkin myös ulkomailta. Testiryhmän jäsenien tulee aina esittää virallinen valtuutus, esimerkiksi testaajakortti.

Yhteisen sopimuksen mukaan urheiluopistoilla on asiakkaiden nähtävillä tieto, että opisto saa luovuttaa majoitustiedot opiston tiloissa yöpyvistä antidopingsäännösten piiriin kuuluvista urheilijoista dopingtestaajille. Tieto luovutus sopimuksesta voi näkyä esimerkiksi majoitus-

korteissa tai -kansioissa, opiston nettisivuilla tai SUEKin tuottamassa Doping free -aineistossa. **Testaajien tiedustelut majoitus- ja harjoitustiedoista ovat luottamuksellisia, eikä niitä tule välittää esimerkiksi tiedustelujen kohteille.**

Opiston henkilökunnan tulee pyrkiä mahdollisuuksiensa mukaan auttamaan dopingtestiryhmää testauksen toteuttamisessa, esimerkiksi auttamalla testiryhmää tavoittamaan testattavan urheilijan, avustaa tiloihin sisäänpääsyssä ja auttaa löytämään vaatimusten mukaiset testitilat. Lisää ohjeita toiminnasta dopingtestiryhmän kanssa on saatavilla SUEKin internetsivuilla osoitteessa <https://suek.fi/antidopingtoiminta/dopingvalvonta/ohjeet-kilpailun-jarjestajille/>.

Dopingtestejä tehdään sekä kilpailuissa että kilpailujen ulkopuolella. Testit suoritetaan ennalta ilmoittamatta yllätystesteinä. Näin toimitaan myös kilpailutapahtumien yhteydessä, lukuun ottamatta kansainvälisiä arvokilpailuja, joissa esimerkiksi kansainvälisen lajiliiton säännöt määräävät dopingtestien suorittamisesta.

Kilpailujen järjestäjä on velvollinen tekemään mahdolliseksi dopingtestien sääntöjen mukaisen suorittamisen kilpailujen yhteydessä. Käytännössä järjestäjien on hyvä jo ennalta varautua (mahdollisesti) suoritettaviin dopingtesteihin. Urheiluopistot toimivat usein lajiliitosten ja seurojen leiripaikkoina. Urheiluopistoilla tulee olla tarjolla testejä varten asiaankuuluvat tilat samaan tapaan kuin kilpailujen järjestäjillä. Usein kansainvälisissä kilpailuissa järjestetään myös oheisohjelmaa esimerkiksi esittelypistetoimintaa tietoisuuden lisäämiseksi. Tästä lisää Viestintä-osuudessa.

Raportointi dopingrikkomuksista

Tehokkaan antidopingtoiminnan edistämiseksi ja urheilijoiden yhdenvertaisuuden takaamiseksi jokaisella urheiluopiston työntekijällä on velvollisuus puuttua dopingin käyttöön. Urheiluopiston henkilökunnan toimintaohjeissa kehoitetaan raportimaan oppilaitoksen tiloissa tapahtuvasta dopingaineiden käyttöön tai levittämiseen viittaavasta toiminnasta.

Lähtökohtaisesti työntekijöiden tulee kertoa havainnoistaan tai epäilyksistään mahdollisimman pian opiston toimintaohjeissa nimetyille yhteyshenkilöille. Mikäli yhteyshenkilöt eivät ole tavoitettavissa, voi epäilyistä ilmoittaa SUEKin ILMO-palvelun kautta internetissä tai sähköpostitse tutkinta@suek.fi. Kaikki yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti. Urheiluopiston nettisivuilla tai muussa koko henkilöstön tavoittavassa kanavassa on hyvä olla linkki SUEKin ILMO-raportointikanaan, jossa voi raportoida mahdollisista rikkomusepäilyistä.

Yhteys henkilöiden ja heidän yhteystietonsa tulee olla näkyvillä Urheiluopiston henkilökunnan toimintaohjeissa. Opiston vastuulla on kouluttaa henkilökuntansa niin, että he ymmärtävät ja osaavat toimia toimintaohjeiden mukaisesti.

Kilpailumanipulaation torjunta

Kilpailumanipulaatiolla tarkoitetaan vilpillistä vaikuttamista ottelun tai kilpailun kulkuun tai lopputulokseen. Ilmiö uhkaa rehellistä kilpailua. Siksi on tärkeää, että koko urheilyyhteisö yhdessä viranomaisten kanssa puolustaa yhteisiä sääntöjä ja reilun pelin periaatetta. Urheilutoimijoiden tulee olla tietoisia kilpailumanipulaation uhasta ja torjuntakeinoista, jotta yritykset kyetään havaitsemaan, torjumaan ja sanktioimaan. Ennalta ehkäisevän toiminnan toimenpiteet on kuvattu koulutuksen ja viestinnän alla. Tässä osuudessa avataan kilpailumanipulaatiota urheiluopistojen toimijoiden näkökulmasta.

Henkilöstön ohje

Kilpailumanipulaatiota tai omaa osuuttaan siinä voi olla vaikea tunnistaa. On tärkeä muistaa, että kilpailumanipulaatio ei koske vain huippu-urheilua, vaan iso osa manipulaatiotapauksista on kohdistunut pienempiin kilpailuihin ja alempiin sarjatasoihin.

Manipulaatiota on myös sisäpiiritiedon, kuten julkaisemattomien kokoonpanotietojen tai terveydentilojen, jakaminen. Opistojen henkilöstö saattaa työssään saada tietoonsa näitä luottamuksellisia tietoja. **Tietojen levittäminen esimerkiksi vedonlyöntitarkoituksessa tai vedonlyönti itselle läheisistä kohteista voidaan tulkita kilpailumanipulaatorikkomukseksi.** Tämän vuoksi on tärkeää, että henkilöstö ymmärtää oman roolinsa ja vastuunsa kilpailumanipulaation torjunnassa.

Toiminta kilpailumanipulaatioepäilyssä

Jokainen urheiluopistotoimija voi osaltaan edistää reilun kilpailun toteutumista raportoidamalla mahdollisesta kilpailumanipulaatorikkomuksesta. Mahdollisista epäilyistä tulee ensisijaisesti ilmoittaa opiston yhteyshenkilölle, joka raportoi kaikista tapauksista SUEKin tutkintapäällikölle.

Yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa ovat näkyvillä Urheiluopiston henkilökunnan toimintaohjeissa. Opiston vastuulla on kouluttaa henkilökuntansa niin, että he ymmärtävät ja osaavat toimia toimintaohjeiden mukaisesti.

Rikkomuksista voi raportoida myös SUEKin ILMO-kanavan kautta. Mikäli yhteyshenkilöt eivät ole tavoitettavissa, voi epäilyistä ilmoittaa SUEKin ILMO-palvelun kautta internetissä tai sähköpostitse tutkinta@suek.fi

Urheiluopiston nettisivuilla tai muussa koko henkilöstön tavoittavassa kanavassa on hyvä olla linkki SUEKin ILMO-raportointikanavaan, jossa voi raportoida mahdollisista rikkomusepäilyistä.

Tarvittaessa SUEK vie asian kansallisen yhteistoimintaryhmän käsiteltäväksi, joka päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Asianosaisia tiedotetaan käsittelyn päättämisestä tai sen mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Muut eettiset asiat

SUEKilla on aktiivinen rooli suomalaista urheiluyhteisöä koskevissa eettisissä asioissa. SUEK tuottaa tietoa eettisistä asioista muun muassa erilaisten tutkimusten ja julkaisusarjansa avulla. Koulutusvastuu näistä teemoista on Suomen Olympiakomitealla ja Väestöliiton Et ole yksin -palvelulla. Lähtökohtaisesti opistoilla tapahtuvista rikkomuksista raportoidaan opistojen omaan kanavaan. Urheiluopiston vastuulla on viestiä käytössä olevista raportointikanavista aihekohtaisesti sekä pyrkiä varmistamaan, että raportoitu asia etenee oikealle taholle kirjattujen sääntöjen mukaisesti.

Urheilun keskitetyssä kurinpitäjärjestelmässä SUEK vastaa vakavien eettisten rikkomusten tutkinnasta ja kurinpitovaatimuksen esittämisestä kurinpitolautakunnalle. Keskitettyä kurinpitoa hallinnoi Olympiakomitea ja se koskee vain lajeja, jotka ovat keskitettyyn järjestelmään sitoutuneita. Ennen vuotta 2022 tapahtuneita vakavia eettisiä rikkomuksia SUEK voi ottaa tutkittavakseen tapauskohtaisesti ja erikseen sovittaessa lajiliiton pyynnöstä.

ILMO-raportointikanavan kautta voi raportoida eettisistä rikkomuksista, mikäli tapahtuman järjestäjä on sitoutunut noudattamaan Liikunnan ja urheilun yhteisiä vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia eettisiä rikkomuksia koskevia kurinpitomääräyksiä. Lista järjestöistä löytyy osoitteesta: <https://www.eettinenkurinpitolautakunta.fi/jasenjarjestot/>

Ohjelmien päivittäminen, hyväksyminen ja julkaiseminen

Reiluun kilpailuun sitoutuminen on tietoinen päätös. Se näkyy kaikessa toiminnassa ja kaikissa toimijoissa. Laadukas ja tavoitteellinen eettinen toiminta on pitkäjänteistä, avointa, luovaa ja näkyvää. Ohjelman kautta on mahdollista saada reiluun kilpailuun sitoutumiselle myönteistä julkisuutta, ja sitä ohjelma tarvitsee.

Ohjelmaa päivitetään tarvittaessa esimerkiksi uusien säännösten hyväksymisen jälkeen. Vastuu ohjelman ajantasaisuudesta on SUEK-vastaavalla. On suositeltavaa, että opistojen hallitus tai vastaava toimitelin hyväksyy opistojen ohjelmat.

Reilun kilpailun ohjelman suunnitelmat ovat esillä toimintasuunnitelmassa ja toteuttamista voidaan arvioida vuosikertomuksessa osana opistojen vastuullisuustoimintaa. On tärkeää, että opistot julkaisevat ja viestivät ohjelmista sekä niiden toteuttamisesta. SUEK julkaisee sivuillaan linkit ohjelmiin, mikäli opistot toimittavat ohjelman osoitteen SUEKille.

Vastuuhenkilöt

Urheiluopistojen tulee nimetä 1-3 SUEK-vastaavaa, jotka koordinoivat Reilun kilpailun ohjelman toimintaa opistolla. SUEK-vastaavien määrä tulee olla suhteutettuna urheiluopiston toiminnan laajuuteen.

Urheiluopiston SUEK vastaavan tehtäviä ovat esimerkiksi:

- Reilun kilpailun ohjelman suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja tarvittaessa päivittämisen koordinointi opistolla
- Osallistua SUEKin järjestämään perehdytykseen
- Allekirjoittaa vaitiolositoumuksen
- Kouluttaa antidopingasioista ja kilpailumanipulaation torjunnasta eri kohderyhmiä
- Raportoida SUEKille pidetyt koulutukset
- Osallistua vuosittaiseen SUEKin järjestämään kouluttajakoulutukseen
- Huolehtia, että SUEKin teemat ja aineistot (Doping free) ovat esillä opistolla
- Toimia yhteyshenkilönä SUEKin suuntaan. Yhteyshenkilön vaihtumisesta tiedotetaan SUEKia.
- Kirjaa toimintaohjeen opistolle ja kouluttaa henkilökuntaa, että he osaavat toimia toimintaohjeen mukaisesti
- Lisäksi on nimettyinä toimintaohjeen ja viestinnän yhteyshenkilö(t).

SUEKin tehtävät:

- Auttaa urheiluopistoja toteuttamaan Reilun kilpailun ohjelmaa ja julkaisee ohjelman nettisivuillaan
- Tarjota aineistoja, palveluita ja tukea koulutus- ja viestintäasioissa (mukaan lukien Doping free -materiaalit)
- Tiedottaa ajankohtaisista asioista
- Toimittaa urheiluopistolle toimintaohjeet ja tarvittavilla kielillä lausekkeet koskien majoitustietojen luovuttamista
- Vastaa urheiluopistojen SUEK-vastaavien perehdyttämisestä sekä vuosittaisesta kouluttajakoulutuksesta
- Kehittää toimintatapoja urheiluopistojen käyttöön

SITOUMUS

Sitoudun noudattamaan toiminnassani urheilun eettisiä periaatteita, Suomen antidoping-säännöstöä ja Kansainvälisen Olympiakomitean sekä lajin kansainvälisen liiton antidoping-säännöstöä ja toimimaan yhteistyössä antidopingorganisaatioiden kanssa dopingrikko-
musten selvittämisessä.

Sitoudun myös olemaan osallistumatta minkäänlaiseen urheilukilpailujen manipulaatioon. Mikäli epäilen tai havaitsen urheilukilpailujen manipulointia joko itselle ehdotettuna tai muutoin, sitoudun ilmoittamaan siitä välittömästi

(tähän urheiluopiston nimi)

ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:lle. Sitoudun myös olemaan lyömättä vetoa läheisistä kohteista sekä jakamatta sisäpiiritietoa ulkopuolisille.

Päiväys, allekirjoitus ja nimenselvennys

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry

info@suek.fi

puh: +358 (0) 9 3481 2020

 suek.fi

 [@puhtaastiparas](https://www.instagram.com/puhtaastiparas)

 [@SUEK_FINCIS](https://twitter.com/SUEK_FINCIS)

 [SUEK_FINCIS](https://www.youtube.com/SUEK_FINCIS)